

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22, (044) 289-70-60,
E-mail: info@mlsp.gov.ua, сайт: www.msp.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37567866

від _____ 20__ р. № _____

На № 04-30/12-2023/243472 від 06.11.2023

Про результати розгляду звернення
Профспілки працівників вугільної
промисловості України

**Голові Верховної Ради України
Стефанчуку Р.О.**

**Комітет Верховної Ради України з
питань соціальної політики та захисту
прав ветеранів**

Кабінет Міністрів України

**Профспілка працівників вугільної
промисловості України**

Майдан Незалежності, 2, м. Київ, 01101

Шановний Руслане Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів та Міністерством енергетики на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Верещук І. А. від 06.11.2023 № 35017/1/1-23 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів від 06.11.23 № 04-30/12-2023/243472 розглянуло звернення Профспілки працівників вугільної промисловості України (Укрвуглепрофспілка) від 01.11.2023 щодо незарахування працівникам вугільної галузі до страхового стажу періоду роботи, за який не сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), і повідомляє.

Законом України від 08.10.2010 № 2464-VI „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” (далі – Закон № 2464) врегульовано порядок нарахування і сплати єдиного внеску, збір якого здійснюється з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Відповідно до Закону № 2464 забезпечення адміністрування єдиного внеску шляхом його збору, ведення обліку надходжень від його сплати та здійснення контролю за його сплатою, а також встановлення форми, строків і порядку прийняття та оброблення звітності, узгодження з Міністерством фінансів застосування законодавства про збір та

АСУД ДЕК ПРОФ З
МІНСОЦПОЛІТИКИ
18138/0/2-23/54 від 20.11.2023
КЕП Жолнович Оксана Іванівна
58E2D9E7F900307B0400000B2FB340066D4A600
Підписано: 20.11.2023 16:34:59

18138/0/2-23/54 від 20.11.2023

ведення обліку єдиного внеску належить до завдань та функцій центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску, – Державної податкової служби України.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 4 Закону № 2464 платниками єдиного внеску є роботодавці.

Обов'язки платників єдиного внеску регламентовано частиною другою статті 6 Закону № 2464, згідно з якою платник єдиного внеску зобов'язаний своєчасно та в повному обсязі нараховувати, обчислювати і сплачувати єдиний внесок та подавати звітність до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки, в порядку та за формою, що визначені законодавством.

Базою нарахування єдиного внеску для роботодавців є сума нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, в тому числі в натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону України від 24.03.1995 № 108/95-ВР „Про оплату праці”, та сума винагороди фізичним особам за виконання робіт (надання послуг) за цивільно-правовими договорами (пункт 1 частини першої статті 7 Закону № 2464).

Єдиний внесок нараховується на зазначені суми незалежно від джерел їх фінансування, форми, порядку, місця виплати та використання, а також від того, чи виплачені такі суми фактично після їх нарахування до сплати.

Платники єдиного внеску зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше ніж 20 числа наступного місяця, крім гірничих підприємств, які зобов'язані сплачувати єдиний внесок, нарахований за календарний місяць, не пізніше ніж 28 числа наступного місяця (частина восьма статті 9 Закону № 2464).

Згідно з частиною дванадцятою статті 9 Закону № 2464 єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника. За наявності у платника єдиного внеску одночасно із зобов'язаннями зі сплати єдиного внеску зобов'язань зі сплати податків, інших обов'язкових платежів, передбачених законом, або зобов'язань перед іншими кредиторами, зобов'язання зі сплати єдиного внеску виконуються в першу чергу і мають пріоритет перед усіма іншими зобов'язаннями, крім зобов'язань з виплати заробітної плати (доходу).

Частиною шостою статті 25 Закону № 2464 визначено, що за рахунок сум, що надходять від платника єдиного внеску або від державної виконавчої служби, погашаються суми недоїмки, штрафних санкцій та пені у порядку календарної черговості їх виникнення. Якщо платник має несплачену суму недоїмки, штрафів та пені, сплачені ним суми єдиного внеску зараховуються в рахунок сплати недоїмки, штрафів та пені у порядку календарної черговості їх виникнення.

Такий механізм зарахування забезпечує рівність платників у питаннях додержання платіжної дисципліни та відповідальності у разі її порушення та забезпечує рівність застрахованих осіб у частині зарахування періодів роботи до страхового стажу, якщо страхувальник має борги зі сплати єдиного внеску.

Варто зазначити, що сума єдиного внеску, зокрема, своєчасно не сплачена у строки, встановлені Законом № 2464, є недоїмкою (пункт 6 частини першої статті 1

Закону № 2464).

Суми недоїмки стягуються з нарахуванням пені та застосуванням штрафів (частина третя статті 25 Закону № 2464).

До платників єдиного внеску, якими самостійно не виконано обов'язки, визначені частиною другою статті 6 Закону № 2464, податковими органами вживаються заходи впливу та стягнення, передбачені статтею 25 Закону № 2464.

Водночас варто зауважити, що строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується (частина шістнадцята статті 25 Закону № 2464).

Законом № 2464 не передбачено пільг та виключень для роботодавців щодо своєчасного нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску.

У разі незгоди з розрахунком суми недоїмки платник єдиного внеску узгоджує її з податковим органом шляхом оскарження вимоги про сплату єдиного внеску в адміністративному або судовому порядку (абзац сьомий частини четвертої статті 25 Закону № 2464).

Окрім цього, в разі незгоди з рішенням податкового органу щодо застосування штрафів та нарахування пені платник єдиного внеску має право оскаржити таке рішення до податкового органу вищого рівня або до суду з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це податкового органу, яким прийнято це рішення (абзац другий частини чотирнадцятої статті 25 Закону № 2464).

Першочерговість погашення сум недоїмки з єдиного внеску, штрафів та пені перед погашенням суми єдиного внеску, що не вважається недоїмкою, обумовлено календарною черговістю виникнення таких платежів, за якою поява недоїмки передує виникненню поточних зобов'язань з єдиного внеску.

Законодавча логіка першочерговості погашення недоїмки перед погашенням зобов'язань полягає в тому, що на платника єдиного внеску, який порушив обов'язок щодо сплати єдиного внеску, не можуть поширюватись загальні законодавчі положення, орієнтовані на сумлінного платника єдиного внеску.

Тому платник єдиного внеску, який порушив порядок сплати єдиного внеску, має одночасно погасити недоїмку, штрафні санкції і пені та сплатити суму єдиного внеску, а в разі неможливості виконання всіх своїх зобов'язань одночасно – забезпечити нарахування сплачених ним сум єдиного внеску в рахунок сплати недоїмки, штрафів, пені у порядку календарної черговості виникнення таких зобов'язань.

З урахуванням черговості виникнення платежів сплата зобов'язань із єдиного внеску не може превалювати над погашенням недоїмки, яка виникає раніше, а тому має погашатися спершу.

Оскільки зазначений порядок сплати єдиного внеску є єдиним для всіх платників єдиного внеску, а зарахування таких сум здійснюється відповідно до законодавства, бажання платника єдиного внеску спрямувати кошти на сплату зобов'язань не може впливати на законодавчо встановлену черговість нарахування таких платежів у рахунок погашення недоїмки.

Ба більше, першочерговість нарахування коштів у рахунок погашення недоїмки перед погашенням зобов'язань, які не є недоїмкою, передбачено з метою надання платнику єдиного внеску можливості якомога швидше розрахуватись за своїми борговими зобов'язаннями та не допустити нарощення сум штрафних санкцій та пені.

30 10230196870 04003

Крім того, недотримання порядку календарної черговості нарахування сум недоїмки зі сплати єдиного внеску в черговості їх виникнення може мати негативні наслідки для застрахованих осіб страхувальника – вугледобувного підприємства, оскільки ненарахування та/або несплата єдиного внеску в розмірі не меншому від мінімального розміру страхового внеску негативно вплине на визначення періоду страхового стажу і обчислення розміру страхових виплат та пенсій застрахованих осіб, які раніше працювали на такому підприємстві, порівняно з тими, що працюють на сьогодні.

Водночас з метою забезпечення погашення усіма державними підприємствами вугільної галузі заборгованості зі сплати єдиного внеску, в тому числі штрафних санкцій та пені, нарахованих на суму заборгованості зі сплати єдиного внеску, недопущення погіршення фінансового стану цих підприємств і дотримання права застрахованих осіб на належний рівень соціального захисту Міненерго розроблено проект Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо погашення заборгованості державними підприємствами вугільної галузі з єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування та фінансових санкцій (пені та штрафів)”, яким передбачається списання штрафних санкцій та пені в разі погашення в повному обсязі державними підприємствами вугільної галузі суми недоїмки з єдиного внеску.

Мінсоцполітики законопроект підтримано. За інформацією Міненерго законопроект також підтримано Мінцифри та НАЗК, Мінфіном законопроект не підтримано, очікується позиція Мінекономіки.

З повагою

Міністр

Оксана ЖОЛНОВИЧ

